

keréknyomok

2013/7.SZÁM ORIENTALISZTIKAI ÉS BUDDHOLÓGIAI FOLYÓIRAT

Tartalom

GRAHAM PRIEST ELŐSZAVA	6	PROGRAMOK, ESEMÉNYEK	
TANULMÁNYOK, FORDÍTÁSOK		Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2012, Budapest	150
JOANNA JUREWICZ A világ teremtése a <i>Nāśadīya</i> -hymuszban (RV 10.129)	7	Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2013, Budapest	152
BÁNYAI FERENC Világrend és metaforarendszer Eckhart mester misztikájában	23	Nemzetközi Buddhista Ifjúsági Fórum 2012, Kippenheim	157
POROSZ TIBOR A Buddha nyelvhasználata az antik nyelvértelmezések közepútján	41	KÖNYVISMERTETŐK	
FÓRIZS ANDRÁS Luhmanni rendszerelmélet és paradoxon	75	Valpola Ráhula: <i>A Buddha tanítása</i>	159
MOLNÁR ATTILA Strukturalista és modális variációk egy formalizált <i>catuṣkoṭira</i>	99	KRITIKÁK, RECENZÍÓK	
FÓRIZS LÁSZLÓ Példázat a tűzről <i>Aggivačchagottasutta</i> , MN 72	129	Joanna Jurewicz: <i>Tűz és kogníció a Rigvédában</i>	161
		VERS	
		Fórizs László: <i>Három töredék</i>	176
		EPILOGUS	177
		SUMMARIES IN ENGLISH	179

Epilógus

A teremtés himnuszával kezdtük e kötetet, s fejeződjék is be a *Nāsadīyával*. A fordítás felhasználja a Joannával folytatott hosszú dialógust, amelyért ezúton is köszönetemet fejezem ki.

A teremtés himnusza (RV 10. 129)

1. Nemlétező és létező se volt még¹.

Nem volt ég, és az égen túl a menny sem.

Mi mozdult, kinek oltalmában és hol?

Mérhetetlenül mély² víz volt talán az?

2. Nem volt még élet³ és nem volt halál sem,

Éj s nap közt nem volt különbségtevő-jel.

Lélegzés nélkül lélegzett magától

Az az Egy – nem volt semmi rajta kívül.

3. Sötétség rejtett sötétséget akkor,

Minden csak jel-nélküli áradás volt.

Üresség burkolta a létbe lépőt⁴,

Amint az Egy felkelt izzó erővel.

4. Vágy ébredt akkor ott Arra az Egyre⁵,

A gondolat-mag⁶ létezett először.

Szívükben bölcsen meglátták a költők:

A nemlét rejtja a lét kötelékét.

1 Nem-létező (*ásat*) és létező (*sát*) se volt még.

2 Feneketlen/áthatolhatatlan (*gáhanam*) mély (*gabhīrām*) [sötétség].

3 A halál ellentéte: élet, illetve halhatatlanság (*amītam*).

4 A védikus eredeti (*tuchyénabhv āpīhītam yād āsur*) két jelentést is hordozhat: 'ürességgel (*tuchyéna*) burkolt üresség (*ābhīū*) (volt az, ami) létezett', illetve 'üresség burkolta a létbe lépőt (*ābhīū*)'. A költő valószínűleg tudatosan használja mindkettőt.

5 *kāmas tād ... sām avarata* 'vágy ébredt arra [az egyre] akkor ott (*āgre ... adhi*) vagy *adhi-sām-avarata* (+tárgye.), 'bekerül/belép valamibe; ébred/felkél valamiben': 'Vágy ébredt akkor Abban [az Egyben].' E kölcsönösségre is utaló kettős jelentésű kifejezés használata tudatos választás eredménye lehetett.

6 A gondolat(/elme) magja/ondója (*mānaso rétaḥ*).

5. Keresztben kifeszült mérőzsinórjuk⁷,
De hol volt a lenn, merre volt a fenn ott?
Termékenyítő s termékeny hatalmak:
Akarat⁸ mélyen, fent erőfeszítés.

6. Ki az, ki tudja, s itt ki mondja majd el,
Honnét keletkezett, honnan e Teremtés?
Az istenek? Hisz később jöttek ők is!
Hogy honnan ered, ki tudhatja akkor?

7. Ő hogyan létesült ez a Teremtés?
Talán magát formálta meg, talán nem?
Legfőbb mennyből ki letekint reája,
Talán az tudja, vagy nem tudja Ő sem?

Fórizs László fordítása

⁷ Az eredeti további lehetőséget rejt. A *rašmír* [mérő]zsinór helyett jelenthet [nap]sugarat is: 'A fényugaruk (*rašmír esām*) keresztben/ vízszintesen/oldalt (*tirasčino*) kiáradt (*vitato*).' Mindkét jelentés tudatos használata valószínűsíthető.

⁸ Önerő, energia (*svadháya*).